

різноманітних вправ і завдань, спрямованих на розвиток професійно важливих риторичних вмінь), вплив особистості викладача та ін.

В. М. Березний

ВИЩА ОСВІТА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Сучасний світ живе в умовах глобалізації. Згідно з Вікіпедією, глобалізація – це процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації. Наш світ стає усе більш взаємозалежним, і разом з формуванням національної самоідентичності і появою нових держав йдуть процеси формування міжнародних ринків, створення транснаціональних і наднаціональних економічних, політичних і військових інститутів, що у майбутньому, можливо, приведе до створення деякої планетарної цивілізації.

У цих умовах постає питання про конкурентоспроможність вищої освіти в умовах взаємопроникнення культур і уніфікації економічних сторін нашого життя. Якими критеріями повинен керуватися виш, щоб не просто вижити, а бути успішним і затребуваним на міжнародному ринку праці? Передусім це якість продукції, тобто високий рівень знань і умінь бакалаврів і магістрів цього вишу. Розвиток науки і техніки відбувається так нестримно, що знання, отримані студентами на перших курсах, можуть просто застаріти на момент отримання диплому. Виникає потреба у безперервному навчанні, оновленні професійних знань і навичок упродовж усієї трудової діяльності, що приведе до створення нових форм і підходів до навчання. По-друге, це інтернаціоналізація вищої освіти, що включає інтернаціоналізацію навчальних планів, мобільність студентів і викладачів, транснаціональну освіту. По-третє, це гнучке реагування вишів на вимоги ринку і прогнозування попиту на ті або інші спеціальності.

Таким чином, в умовах глобалізації з одного боку відкриваються широкі перспективи для розвитку вишів, а з іншого боку нестримно зростає конкуренція. Тепер виші конкурують не лише на національному, але і міжнародному рівні, що вимагає кардинальної перебудови та розвитку навчального процесу.

Л. М. Близнюк

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

На порозі входження світової спільноти в третє тисячоліття виняткового значення набуває освітньо-наукова сфера і, зокрема, вища освіта, яка в умовах швидкого наростання глобальних загроз поступальному розвитку окремих країн та всього людства покликана стати

основним засобом формування здатних до вирішення нових проблем фахівців, джерелом знань і методів для урівноваженого співіснування людини та її довкілля. Розвиток творчих здібностей людини як основна мета освіти набуває особливої актуальності, потребує якісно нового підходу до освіти на основі інтеграції зусиль науковців, педагогів, громадськості всіх країн. Доля України також залежить від того, наскільки ефективно будуть задіяні інтелектуальні, творчі можливості її народу, кожного її громадянина.

Як відомо, до основних факторів розвитку економіки належать освітній, професійний і кваліфікаційний рівень зайнятого населення, що значною мірою залежить від наявного інфраструктурного потенціалу освіти, який створює конкретні умови і можливості для задоволення матеріальних і духовних потреб людини. Тому й не дивно, що переважна частина країн з соціально-орієнтованою ринковою економікою надає пріоритет всебічному розвитку освітнього комплексу.

На всіх стадіях розвитку суспільства на освіту і науку покладалися функції основного рушія прогресу. Немає сумніву, що вони є найефективнішою сферою інвестування, адже освіті відводиться пріоритетне місце у вихованні і формуванні в підростаючого покоління світогляду громадянина, патріота, висококваліфікованого фахівця. Громадяни, що здобули освіту належного рівня, стають головною продуктивною силою, джерелом духовної культури суспільства. Прогрес і динаміка розвитку суспільства потребують створення таких умов, за яких вища освіта повинна бути доступною людині протягом усього її життя, особливо в період підготовки та здійснення творчої і виробничої діяльності. Відомо, що з давніх часів освіта належить до важливої сфери людської життєдіяльності, яка забезпечує соціальний прогрес. Але вона протягом багатьох століть не була пов'язана безпосередньо з виробництвом і, за оцінкою ЮНЕСКО, в кінці XIX – на початку XX століття у всьому світі працівники освіти виконували насамперед педагогічні і культурологічні завдання. Середина XX століття характеризується різким стрибком у розвитку технологій, прискоренням темпів науково-технічного прогресу. Відповідно й перед освітою постали нові завдання. Вона дедалі більше набувала рис окремої галузі економіки, продукуючи знання як певний специфічний товар, що користується постійним попитом у постіндустріальному суспільстві. В освіті, зокрема у вищій, з'явилися нові напрями в електроніці, машинобудуванні, біоінженерії тощо.

Євроінтеграційний процес входження національної системи освіти України, нові питання стосовно гуманітаризації освіти, підвищення її якісного рівня, впровадження системи незалежного оцінювання знань, удосконалення методів управління навчальним процесом потребуватимуть подальшого вирішення шляхом оптимізації управління інформаційними потоками в освіті. Ці та інші питання становитимуть предмет подальших досліджень.